

**OJCOMACHIA NA OBRUSACH DEMIURGA
CZYLI W POSZUKIWANIU OJCOWISTOŚCI I OJCSKRYTOŚCI
[materiały dydaktyczne]**

- **Narracja:**

Chrapu-chrap, chrapu-chrap, chrapu-chrap. Widzimy doskonale, że D[d]emiurg właśnie śpi. Niech was nie zmylą jego obłe kształty: D[d]emiurg ogarnięty jest Wielką Ambicją. Wczoraj wymyślił dla siebie nowe zadanie. Zadanie, którego unika teraz naprawdę wielu. Zadanie dla ludzi i D[d]emiurgów filozofujących – takich, którzy nie boją się tematów niełatwych, niepopularnych. Posłuchajcie zresztą, jak to było.

Niemal dokładnie rok temu nasz bohater zmagął się z kwestią tego, co poznane i niepoznane, tego, co niezwykłe i tego, co znane wszystkim, zwyczajne. Sprawa ta zmęczyła go niezmiernie, zmęczył się i usnął. To był bardzo długi sen, długi i pokrzepiający, lecz zarazem – jak to bywa – sen był początkiem nowego zadania. Pewnego dnia, a był to już 397 dzień snu, usłyszał D[demiurg] zrazu ciche, lecz po chwili już wyraźne, wezwanie: „Ojcze!”. Wówczas, po 397 dniach snu, nasz bohater wstał, otrzepał się nieco, uśmiechnął i powiedział: „Zadanie”. A po chwili niemal zakrzyknął „Wielka Ambicja”. „Cóż znaczy słowo, które usłyszałem w śnie? Jak się je odmienia? Kto mógł je wypowiedzieć, dlaczego powinienem się tym zająć? Przeszukał swoje obrusy i szybko znalazł na nich słowa przynajmniej podobne do tego, które zawarte było w sennym wezwaniu: ojcostwo, ojcowski, ojczysty, ojczyzna, itd. Gdzie jeszcze skrywa się to słowo? Jakie przybiera postaci?

- **Zadanie** – tworzenie ojcowskich awatarów w 5 grupach [6 kart pracy do wyboru]:

KARTA PRACY NR 1

Pamiętacie D/demiurga? Jak zawsze jest nieco onieśmielony, czy też zdezorientowany, bogactwem swych Obrusów. Z jednej strony pragnie uchwycić to, co na nich się znajduje, z drugiej, wie przecież, że Obrusy nie tylko mają za sobą stulecia tkania na nich, ale tkacze wciąż pracują! Tym razem ściga ściegi ojcostwa: gdzie wśród Tajemnego i Zwykłego się przewijają?

Wesprzyjcie go w sprawie Wielkiej Ambicji. Poszukajcie na Obrusach Waszego Doświadczenia ściegów ojcostwa. Z racji rozległości zagadnienia zajmijcie się jego szczególnym przejawem: JAKOJCOSTWEM. Wydarza się, gdy nie-ojciec postanawia być dla kogoś jak ojciec; gdy miłość, poczucie odpowiedzialności, troska... wiążą w rodzinę, w której więzy krwi nie są konieczne. Wielkie jakojcostwo przetrwało w pismach Janusza Korczaka, choć właśnie to samo wielkie jakojcostwo sprawiło, że postanowił nie przeżyć swoich dzieci.

Prześledźcie Obrusy Waszego Doświadczenia, czyli wiedzę zdobytą poprzez relacje i spotkania z ojcami, ale także przeczytane książki, obejrzone obrazy, filmy, wysłuchane utwory, które opowiadają o ojcostwie. Odnajdźcie **JAKOJCOSTWO** i wyrażcie je pod postacią awatara: **JAKOJCA**.

Awatar niech przyjmie dowolną postać, ale ważne jest, by otrzymał stosowne Okrycie Ojcowskie. Niech owo Okrycie Ojcowskie wyraża, Waszym zdaniem, jakojcowskiego ducha, jego siłę i słabość. Niech da się w nim lub na nim odnaleźć co najmniej 9 wyraźnych elementów: a) co najmniej 3 istotne cechy charakteru, b) co najmniej 3 charakterystyczne emocje, c) co najmniej 3 umiejętności JAKOJCA. Sformułujcie również 3 najważniejsze prawdy życiowe JAKOJCA (powiedzonka, hasła, cytaty itp.)

Zastanówcie się również, co Okrycie Ojcowskie zakrywa, czyli do czego w JAKOJCU, nie mamy dostępu.

ZADANIE: KONSULTACJE AWATAROTWÓRCÓW – zanim przystąpicie do opracowania swojego awatara, spotkajcie się w gronie awatarotwórców i ustalcie, w jakiej mierze charaktery Waszych awatarów są podobne, być może nawet tożsame. Postarajcie się wydobyć to, co w Waszych awatarach będzie szczególne, wyjątkowe, co jest odróżnia od innych. Przy kolejnych zadaniach pilnujcie, aby ten szczególny charakter Waszego awatara ojcowskiego był bardzo widoczny podczas wykonywania zadań.

KARTA PRACY NR 2

Pamiętacie D/demiurga? Jak zawsze jest nieco onieśmielony, czy też zdeorientowany, bogactwem swych Obrusów. Z jednej strony pragnie uchwycić to, co na nich się znajduje, z drugiej, wie przecież, że Obrusy nie tylko mają za sobą stulecia tkania na nich, ale tkacze wciąż pracują! Tym razem ściga ściegi ojcostwa: gdzie wśród Tajemnego i Zwykłego się przewijają?

Wesprzyjcie go w sprawie Wielkiej Ambicji. Poszukajcie na Obrusach Waszego Doświadczenia ściegów ojcostwa. Z racji rozległości zagadnienia zajmijcie się jego szczególnym przejawem: SPRAWOJCOSTWEM. Wyraża ono (s)twórczy charakter ojca, za którego przyczyną powstaje *ktoś/coś, kogo/czego* wcześniej nie było. Jego istotą jest płodność, zarówno w sensie biologicznym, ale także kulturowym. To właśnie ze względu na szczególny dar sprawojcostwa Mikołaj Rej nazywany jest ojcem polszczyzny, Darwin ojcem ewolucji, a wielcy politycy ojcami narodów. Sprawojcostwo wydarza się także w życiu codziennym, gdy nagle okazuje się, że dzięki ojcu *niemożliwe* stało się *możliwe*.

Prześledźcie Obrusy Waszego Doświadczenia, czyli wiedzę zdobytą poprzez relacje i spotkania z ojcami, ale także przeczytane książki, obejrzone obrazy, filmy, wysłuchane utwory, które opowiadają o ojcostwie. Odnajdźcie **SPRAWOJCOSTWO** i wyrażcie je pod postacią awatara: **SPRAWOJCA**.

Awatar niech przyjmie dowolną postać, ale ważne jest, by otrzymał stosowne Okrycie Ojcowskie. Niech owo Okrycie Ojcowskie wyraża, Waszym zdaniem, sprawojcowskiego ducha, jego siłę i słabość. Niech da się w nim lub na nim odnaleźć co najmniej 9 wyraźnych elementów: a) co najmniej 3 istotne cechy charakteru, b) co najmniej 3 charakterystyczne emocje, c) co najmniej 3 umiejętności SPRAWOJCA. Sformułujcie również 3 najważniejsze prawdy życiowe SPRAWOJCA (powiedzonka, hasła, cytaty itp.)

Zastanówcie się również, co Okrycie Ojcowskie zakrywa, czyli do czego w SPRAWOJCU, nie mamy dostępu.

ZADANIE: KONSULTACJE AWATAROTWÓRCÓW – zanim przystąpicie do opracowania swojego awatara, spotkajcie się w gronie awatarotwórców i ustalcie, w jakiej mierze charaktery Waszych awatarów są podobne, być może nawet tożsame. Postarajcie się wydobyć to, co w Waszych awatarach będzie szczególne, wyjątkowe, co jest odróżnia od innych. Przy kolejnych zadaniach pilnujcie, aby ten szczególny charakter Waszego awatara ojcowskiego był bardzo widoczny podczas wykonywania zadań.

KARTA PRACY NR 3

Pamiętacie D/demiurga? Jak zawsze jest nieco onieśmielony, czy też zdezorientowany, bogactwem swych Obrusów. Z jednej strony pragnie uchwycić to, co na nich się znajduje, z drugiej, wie przecież, że Obrusy nie tylko mają za sobą stulecia tkania na nich, ale tkacze wciąż pracują! Tym razem ściga ściegi ojcostwa: gdzie wśród Tajemnego i Zwykłego się przewijają?

Wesprzyjcie go w sprawie Wielkiej Ambicji. Poszukajcie na Obrusach Waszego Doświadczenia ściegów ojcostwa. Z racji rozległości zagadnienia zajmijcie się jego szczególnym przejawem: ODYSEJOJCOSTWEM. To taka forma ojcostwa, którą uosabia mitologiczny Odyseusz, ojciec, który musiał (na bardzo długo) odejść. Pojawia się wtedy, gdy ojcowie odchodzą, powodowani różnymi koniecznościami.

Prześledźcie Obrusy Waszego Doświadczenia, czyli wiedzę zdobytą poprzez relacje i spotkania z ojcami, ale także przeczytane książki, obejrzone obrazy, filmy, wysłuchane utwory, które opowiadają o ojcostwie. Odnajdźcie **ODYSEJOJCOSTWO** i wyrażcie je pod postacią awatara: **ODYSEJOJCA**.

Awatar niech przyjmie dowolną postać, ale ważne jest, by otrzymał stosowne Okrycie Ojcowskie. Niech owo Okrycie Ojcowskie wyraża, Waszym zdaniem, odysejcowskiego ducha, jego siłę i słabość. Niech da się w nim lub na nim odnaleźć co najmniej 9 wyraźnych elementów: a) co najmniej 3 istotne cechy charakteru, b) co najmniej 3 charakterystyczne emocje, c) co najmniej 3 umiejętności ODYSEJOJCA. Sformułujcie również 3 najważniejsze prawdy życiowe ODYSEJOJCA (powiedzonka, hasła, cytaty itp.)

Zastanówcie się również, co Okrycie Ojcowskie zakrywa, czyli do czego w ODYSEJOJCU, nie mamy dostępu.

ZADANIE: KONSULTACJE AWATAROTWÓRCÓW – zanim przystąpicie do opracowania swojego awatara, spotkajcie się w gronie awatarotwórców i ustalcie, w jakiej mierze charaktery Waszych awatarów są podobne, być może nawet tożsame. Postarajcie się wydobyć to, co w Waszych awatarach będzie szczególne, wyjątkowe, co jest odróżnia od innych. Przy kolejnych zadaniach pilnujcie, aby ten szczególny charakter Waszego awatara ojcowskiego był bardzo widoczny podczas wykonywania zadań.

KARTA PRACY NR 4

Pamiętacie D/demiurga? Jak zawsze jest nieco onieśmielony, czy też zdezorientowany, bogactwem swych Obrusów. Z jednej strony pragnie uchwycić to, co na nich się znajduje, z drugiej, wie przecież, że Obrusy nie tylko mają za sobą stulecia tkania na nich, ale tkacze wciąż pracują! Tym razem ściga ściegi ojcostwa: gdzie wśród Tajemnego i Zwykłego się przewijają?

Wesprzyjcie go w sprawie Wielkiej Ambicji. Poszukajcie na Obrusach Waszego Doświadczenia ściegów ojcostwa. Z racji rozległości zagadnienia zajmijcie się jego szczególnym przejawem: OPIEKOJCOSTWEM. To taka forma ojcostwa, którą dostrzegamy za każdym razem, gdy widzimy ojca chroniącego swoje dziecko: gdy uczy je jeździć na rowerze, gdy pracuje, aby starczyło na domowy wikt i opierunek, gdy wypowiada gorzkie niekiedy słowa przestróg... Wielki hołd i ofiarę na rzecz opiekojcostwa złożył ojciec Maksymilian Kolbe, który dobrowolnie przyjął na siebie wyrok śmierci wydany na współwięźnia obozu koncentracyjnego, Franciszka Gajowniczka, aby przeżył ten, który miał rodzinę i dzieci.

Prześledźcie Obrusy Waszego Doświadczenia, czyli wiedzę zdobytą poprzez relacje i spotkania z ojcami, ale także przeczytane książki, obejrzone obrazy, filmy, wysłuchane utwory, które opowiadają o ojcostwie. Odnajdźcie **OPIEKOJCOSTWO** i wyrażcie je pod postacią awatara: **OPIEKOJCA**.

Awatar niech przyjmie dowolną postać, ale ważne jest, by otrzymał stosowne Okrycie Ojcowskie. Niech owo Okrycie Ojcowskie wyraża, Waszym zdaniem, opiekojcowskiego ducha, jego siłę i słabość. Niech da się w nim lub na nim odnaleźć co najmniej 9 wyraźnych elementów: a) co najmniej 3 istotne cechy charakteru, b) co najmniej 3 charakterystyczne emocje, c) co najmniej 3 umiejętności OPIEKOJCA. Sformułujcie również 3 najważniejsze prawdy życiowe OPIEKOJCA (powiedzonka, hasła, cytaty itp.)

Zastanówcie się również, co Okrycie Ojcowskie zakrywa, czyli do czego w OPIEKOJCU, nie mamy dostępu.

ZADANIE: KONSULTACJE AWATAROTWÓRCÓW – zanim przystąpicie do opracowania swojego awatara, spotkajcie się w gronie awatarotwórców i ustalcie, w jakiej mierze charaktery Waszych awatarów są podobne, być może nawet tożsame. Postarajcie się wydobyć to, co w Waszych awatarach będzie szczególne, wyjątkowe, co jest odróżnia od innych. Przy kolejnych zadaniach pilnujcie, aby ten szczególny charakter Waszego awatara ojcowskiego był bardzo widoczny podczas wykonywania zadań.

KARTA PRACY NR 5

Pamiętacie D/demiurga? Jak zawsze jest nieco onieśmielony, czy też zdezorientowany, bogactwem swych Obrusów. Z jednej strony pragnie uchwycić to, co na nich się znajduje, z drugiej, wie przecież, że Obrusy nie tylko mają za sobą stulecia tkania na nich, ale tkacze wciąż pracują! Tym razem ściga ściegi ojcostwa: gdzie wśród Tajemnego i Zwykłego się przewijają?

Wesprzyjcie go w sprawie Wielkiej Ambicji. Poszukajcie na Obrusach Waszego Doświadczenia ściegów ojcostwa. Z racji rozległości zagadnienia zajmijcie się jego szczególnym przejawem: OJCOWIZNĄ. Ojcowizna wg „Słownika Języka Polskiego”* to *ziemia, majątek odziedziczone po ojcu lub należące od wielu lat do jednej rodziny*. My rozumiemy ją szerzej, jako moc, siłę czy energię, która motywuje ojca do pracy poprzez pragnienie, aby owa praca i jej efekty były kontynuowane przez jego potomków. Działanie ojcowizny dostrzec można w wielopokoleniowych rodzinach rolniczych i przemysłowych, ale owa praca ojcowska nie musi być pracą w sensie zawodowym. Bardzo często ojcowizna to przekazywane dzieciom wartości i przekonania, określone wybory życiowe. Odczuwamy jej skuteczność za każdym razem, gdy ktoś *idzie w ślady* swojego ojca.

* <http://sjp.pwn.pl/sjp/ojcowizna;2494542.html>

Prześledźcie Obrusy Waszego Doświadczenia, czyli wiedzę zdobytą poprzez relacje i spotkania z ojcami, ale także przeczytane książki, obejrzone obrazy, filmy, wysłuchane utwory, które opowiadają o ojcostwie. Odnajdźcie **OJCOWIZNĘ** i wyrażcie je pod postacią awatara: **OJCOWIŹNIAKA**.

Awatar niech przyjmie dowolną postać, ale ważne jest, by otrzymał stosowne Okrycie Ojcowskie. Niech owo Okrycie Ojcowskie wyraża, Waszym zdaniem, ojcowiznowego ducha, jego siłę i słabość. Niech da się w nim lub na nim odnaleźć co najmniej 9 wyraźnych elementów: a) co najmniej 3 istotne cechy charakteru, b) co najmniej 3 charakterystyczne emocje, c) co najmniej 3 umiejętności OJCOWIŹNIAKA. Sformułujcie również 3 najważniejsze prawdy życiowe OJCOWIŹNIAKA (powiedzonka, hasła, cytaty itp.) Zastanówcie się również, co Okrycie Ojcowskie zakrywa, czyli do czego w OJCOWIŹNIAKU, nie mamy dostępu.

ZADANIE: KONSULTACJE AWATAROTWÓRCÓW – zanim przystąpicie do opracowania swojego awatara, spotkajcie się w gronie awatarotwórców i ustalcie, w jakiej mierze charaktery Waszych awatarów są podobne, być może nawet tożsame. Postarajcie się wydobyć to, co w Waszych awatarach będzie szczególne, wyjątkowe, co jest odróżnia od innych. Przy kolejnych zadaniach pilnujcie, aby ten szczególny charakter Waszego awatara ojcowskiego był bardzo widoczny podczas wykonywania zadań.

KARTA PRACY NR 6

Pamiętacie D/demiurga? Jak zawsze jest nieco onieśmielony, czy też zdezorientowany, bogactwem swych Obrusów. Z jednej strony pragnie uchwycić to, co na nich się znajduje, z drugiej, wie przecież, że Obrusy nie tylko mają za sobą stulecia tkania na nich, ale tkacze wciąż pracują! Tym razem ściga ściegi ojcostwa: gdzie wśród Tajemnego i Zwykłego się przewijają?

Wesprzyjcie go w sprawie Wielkiej Ambicji. Poszukajcie na Obrusach Waszego Doświadczenia ściegów ojcostwa. Z racji rozległości zagadnienia zajmijcie się jego szczególnym przejawem: DEDALOJCOSTWEM. To taka forma ojcostwa, którą uosabia mitologiczny Dedal - pracowity, znający świat materialny wraz z jego możliwościami oraz ograniczeniami i dlatego świetnie radzący sobie z tym światem, ojciec, który mówi "Idź synku naprzód a pamiętaj że idziesz a nie latasz"* , ale którego przestroga zostaje zlekceważona.

* Z. Herbert, *Dedal i Ikar*.

Prześledźcie Obrusy Waszego Doświadczenia, czyli wiedzę zdobytą poprzez relacje i spotkania z ojcami, ale także przeczytane książki, obejrzone obrazy, filmy, wysłuchane utwory, które opowiadają o ojcostwie. Odnajdźcie **DEDALOJCOSTWO** i wyrażcie je pod postacią awatara: **DEDALOJCA**.

Awatar niech przyjmie dowolną postać, ale ważne jest, by otrzymał stosowne Okrycie Ojcowskie. Niech owo Okrycie Ojcowskie wyraża, Waszym zdaniem, dedalojcowskiego ducha, jego siłę i słabość. Niech da się w nim lub na nim odnaleźć co najmniej 9 wyraźnych elementów: a) co najmniej 3 istotne cechy charakteru, b) co najmniej 3 charakterystyczne emocje, c) co najmniej 3 umiejętności DEDALOJCA. Sformułujcie również 3 najważniejsze prawdy życiowe DEDALOJCA (powiedzonka, hasła, cytaty itp.) Zastanówcie się również, co Okrycie Ojcowskie zakrywa, czyli do czego w DEDALOJCU, nie mamy dostępu.

ZADANIE: KONSULTACJE AWATAROTWÓRCÓW – zanim przystąpicie do opracowania swojego awatara, spotkajcie się w gronie awatarotwórców i ustalcie, w jakiej mierze charaktery Waszych awatarów są podobne, być może nawet tożsame. Postarajcie się wydobyć to, co w Waszych awatarach będzie szczególne, wyjątkowe, co jest odróżnia od innych. Przy kolejnych zadaniach pilnujcie, aby ten szczególny charakter Waszego awatara ojcowskiego był bardzo widoczny podczas wykonywania zadań.

- **Prezentacja awatarów** przez grupy [zob. zdjęcia].
- **Ojcomachia**, czyli wykonanie zadań: BAJKA, OKULARY, BAL przez poszczególne awatary ojcostwa (ważne jest pomysłowe wykonanie zadania, ale w taki sposób, by wyrażało owo rozwiązanie natury poszczególnych awatarów).

Zadanie BAJKA

Ojcowie, w mieście wśród ludzi poniżej 16 roku życia panuje epidemia bezsenności wywołana zmianami technologicznymi. Spróbujcie coś na to poradzić: stwórzcie Ojcowską Nocną Bajkę Mądrości, w której dacie wyraz swojemu rozpoznaniu szczegółowego charakteru przyczyn owej epidemii, jak też postaracie się je usunąć. Niestety, bezsenność sprawia, że młodzi ludzie mają kłopoty z koncentracją, więc Waszą Bajkę opowiedzcie w 10 zdaniach.

Zadanie OKULARY

Ojcowie, Kosmiczny Instytut Wychowawczy zaproponował Wam zaprojektowanie Okularów Modyfikacji Doświadczenia, które będą dystrybuowane wśród młodych pokoleń.

Wasze zadanie A: Zaprojektujcie OMD – okulary, które będą mogły pewne elementy doświadczenia młodych ludzi wyostrzać i uwyrażniać, inne zaś wygaszać, zaciemniać. Niestety Instytut ma swoje technologiczne ograniczenia, Wasze okulary mogą mieć tylko 5 funkcji optycznych modyfikacji doświadczenia.

Wasze zadanie B: Wasze OMD stały się hitem, młodzi ludzie powszechnie z nich korzystają. Jak to wpływa na Was? Co w Waszym ojcostwie może, musi, powinno się zmienić, abyście nadążyli za zmianami?

Zadanie BAL

Ojcowie, wybieracie się na Wielki Bal Ojcowskich Przebierańców.

Wylosujcie 4 przedmioty [spośród kilkudziesięciu karteczek z nazwami różnych przedmiotów] a następnie zaprojektujcie przebranie samego siebie, w którym owe 4 przedmioty wykorzystacie. Postarajcie się, aby kostium z autoironią i dystansem przedstawiał Wasze Ojcowskie słabości.

- **Dyskusja:** Co do ludzkiego doświadczenia wnosi wielość wzorców ojcowskich? Co dzieje się między tymi wzorcami: walka, uzupełnianie, mieszanie czy coś innego? Jak realnie przejawia się ich obecność? Czy ojcostwo skrywa się w czymś i możemy mówić o jakiejś ojcoskrytości? Co pozostawało dla nas od początku oczywiste (ojcowiste), a co stało się w ramach prowadzonych dziś działań i namysłu? Jak wiele z ojcostwa pozostanie dla nas skryte i dlaczego?
- **Zadanie dla obserwatorów** - Skomentujcie awatary i wykonywane przez nich zadania za pomocą *lepiejów** oraz *skrzydlatych słów***, bądźcie uważni!

* <http://pokazywarka.pl/szyborska/>

** <http://sjp.pwn.pl/slowniki/Skrzydlate%20s%C5%82owa.html>